

دفتر آمار و فناوری اطلاعات	شیوه نامه اجرای توسعه سلامت الکترونیکی	
تاریخ ۹ مرداد ۱۳۹۶		شماره 960509

مقدمه

این شیوه نامه به منظور وحدت رویه در اجرای برنامه عملیاتی سال ۹۶ ابلاغی معاونت امور حقوقی و مجلس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارائه می گردد. شیوه نامه مذکور مربوط به فصل ۱۲ با هدف کمی «توسعه خدمات الکترونیکی سلامت» در برنامه توسعه سلامت الکترونیکی تدوین شده است.

تعاریف

ماده ۱: سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) در راستای اجرای ماده ۷۴ قانون برنامه ششم توسعه و تشکیل پرونده الکترونیکی سلامت برای شهروندان اجرا می گردد. ساختار پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) یک ساختار سرویس گرا و توزیع شده می باشد. دانشگاههای علوم پزشکی دارای زیر ساخت نود سپاس برای تشکیل پرونده الکترونیکی سلامت می باشند .

ماده ۲: نود سپاس عبارت است از یک زیر ساخت نرم افزاری که معمولا در دانشگاه های علوم پزشکی نصب می گردد و این زیر ساخت برای تبادل اطلاعات و تشکیل پرونده الکترونیکی سلامت استفاده می شود. سیستم های اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت (شامل بیمارستانها، مراکز پاراکلینیک و غیره) اعم از دولتی و غیردولتی به نود سپاس مربوط به منطقه جغرافیایی خود و دانشگاه مربوطه متصل می گردند .

ماده ۳: سرویس های پرونده الکترونیکی سلامت یا سرویس های سپاس شامل سرویس های نرم افزاری می باشند که بیمار-محور بر روی نودهای سپاس نصب می گردند و فرایندهای مشخصی یا قسمتی از فرایندها و اطلاعات پرونده الکترونیکی سلامت افراد را ایجاد و تبادل می نمایند. تعدادی از سرویس های سپاس که موضوع این شیوه نامه می باشند عبارتند از سرویسهای گزارش آسیب شناسی، ارسال نتایج آزمایشگاه بالینی، نسخه الکترونیکی، پذیرش بر خط، مرگ و میر، سرویس های نظام ارجاع ، بازخوراند و مراقبت های بهداشتی (سیاب)، اورژانس پیش بیمارستانی، سیستم های آرشیو و مخابره تصاویر پزشکی(PACS).

ماده ۴: سرویس های غیربیمارمحور، آن دسته از سرویس های تبادل اطلاعات هستند که داده های مربوط به حوزه سلامت را در بر می گیرند اما شامل داده های مرتبط با شهروندان نیستند. از جمله این سرویس ها، می توان به سرویس مدیریت تخت های بیمارستانی، نوبت دهی الکترونیکی و سرویس های پایه اشخاص اشاره نمود.

شیوه نامه اجرای توسعه سلامت الکترونیکی

ماده ۵: گواهینامه مطابقت با استانداردهای سپاس شامل گواهینامه ای می باشد که دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت به محصول های نرم افزاری ارائه می کند که توانایی تبادل اطلاعات با نود های دانشگاهی را برای تشکیل پرونده الکترونیکی سلامت دارا باشند .

ماده ۶: سرویس پایه اشخاص در این شیوه نامه به سرویس هایی گفته می شود که اطلاعات پایه افراد همچون اطلاعات هویتی و یا بیمه ای را استعلام می نماید. سرویس استعلام هویت و سرویس استحقاق درمان دو نمونه از این سرویس ها می باشند.

ماده ۷: منظور از فعالیت در برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۶، آن دسته از اقداماتی می باشد که می بایست توسط دانشگاه علوم پزشکی در سطح دانشگاه و یا مراکز ارائه دهنده خدمت تابعه انجام شده و اجرای آن منجر به خروجی مشخص می گردد. مبنای پایش و ارزیابی عملکرد دانشگاه در برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۶، ارائه خروجی های مورد نظر مطابق با آخرین ویرایش مستند برنامه عملیاتی می باشد.

ماده ۸: منظور از بیمارستان برخط (HIS Live)، تبادل اطلاعات بلادرنگ اطلاعات ضروری مرتبط با مراجعات شهروندان به مراکز ارائه دهنده خدمات بیمارستانی در بدو مراجعه افراد می باشد. بیمارستان برخط مشتمل بر دو مولفه پذیرش برخط و مدیریت تخت های بیمارستانی می باشد. سرویس پذیرش برخط (بیمار-محور) به صورت برخط و به محض پذیرش بیمار در بیمارستان ارسال می گردد. سرویس مدیریت تخت های بیمارستانی (غیر بیمار-محور) به صورت برخط در هنگام هرگونه تغییر در وضعیت تخت های بیمارستانی ارسال می گردد.

ماده ۹: شناسه یکتای مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت (SystemID)، شناسه ای است که توسط دفتر آمار و فناوری اطلاعات برای مراکز ارائه دهنده خدمت که در حوزه سلامت فعالیت می کنند صادر می گردد. کلیه مراکزی که ارائه دهنده خدمات سلامت به شهروندان بوده و اطلاعات مرتبط با شهروندان را تولید و ثبت می کنند بایستی دارای شناسه مذکور باشند.

ماده ۱۰: شناسه یکتای سامانه های مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت (POCS ID)، شناسه ای است که توسط دفتر آمار و فناوری اطلاعات برای سامانه های مورد تایید این دفتر و یا سامانه هایی که اقدام به دریافت گواهی می نمایند صادر می کند.

ماده ۱۱: به منظور حفظ یکپارچگی در مدیریت دانش و اطلاعات حوزه سلامت، کمیته مرجع کدینگ سلامت ایران (مکسا) در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل و در محل دفتر آمار و فناوری اطلاعات مستقر گردیده است. کلیه کدهای مورد استفاده در حوزه سلامت بایستی مورد تایید کمیته مذکور باشند.

شیوه نامه اجرای توسعه سلامت الکترونیکی

شماره 960509

تاریخ 9 مرداد ۱۳۹۶

صفحه ۳

ماده ۱۲: سامانه سیام، سامانه یکپارچه اطلاعات مراکز سلامت می باشد. هدف از طراحی این سامانه، مدیریت اطلاعات مراکز و صدور و مدیریت شناسه یکتای تخصیص یافته به آنها می باشد.

ماده ۱۳: سامانه برنامه عملیاتی، سامانه ای است که در آن کلیه فعالیت های مرتبط با برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۶ مشخص شده و دانشگاه می بایست نسبت به ارائه خروجی های هر فعالیت در سامانه مذکور در پایان هر فاز اقدام نماید.

ملاحظات اجرایی

ماده ۱۴: کلیه فعالیت های هدف شیوه نامه حاضر، در ۲ فاز کلی (۶ ماهه) ارزیابی خواهند شد. دانشگاه موظف به ارائه مستندات و خروجی های لازم در انتهای فازهای مذکور می باشد.

ماده ۱۵: فعالیت های مرتبط با توسعه پرونده الکترونیکی سلامت در ۳ گروه کلی استقرار نرم افزار استاندارد، استقرار و راه اندازی سامانه ها و رقومی نمودن فعالیت های جاری مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت قرار می-گیرند.

ماده ۱۶: گروه فعالیت های استقرار نرم افزار استاندارد در برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۶ شامل موارد ذیل می باشند:

- استقرار نرم افزارهای استاندارد در مراکز سطح یک ارائه دهنده خدمات بهداشتی
- استقرار نرم افزار استاندارد در مراکز رادیولوژی و تصویر برداری پزشکی
- استقرار نرم افزار استاندارد در مراکز آزمایشگاه های بالینی و پاتولوژی
- استقرار نرم افزار استاندارد در مراکز بیمارستانی
- استقرار نرم افزار استاندارد در مراکز درمانگاهی

ماده ۱۷: فعالیت های موضوع ماده ۱۶، مربوط به تهیه و استقرار نرم افزار استاندارد و دارای گواهینامه معتبر تبادل اطلاعات با سپاس می باشند. در این گروه فعالیت ها، دانشگاه موظف به اعلام مشخصات مراکز دارای نرم افزار استاندارد مطابق با فرم شماره ۱ می باشد که در پیوست شماره ۱ شیوه نامه ارائه می گردد.

تبصره ۱: در صورتیکه مرکز/ مراکزی فاقد نرم افزار باشد (باشند)، دانشگاه موظف است نسبت به تهیه نرم افزار استاندارد و راه اندازی آن در مراکز مربوطه اقدام نماید.

شیوه نامه اجرای توسعه سلامت الکترونیکی

شماره 960509

تاریخ 9 مرداد ۱۳۹۶

صفحه ۴

تبصره ۲: در صورتیکه نرم افزار مستقر در مرکز/مراکز استاندارد نبوده و فاقد گواهینامه معتبر تبادل اطلاعات با سپاس باشند، دانشگاه موظف است نسبت به اخذ گواهینامه معتبر اقدام و یا پیگیری های لازم تا اخذ گواهینامه معتبر را از شرکت توسعه دهنده نرم افزار مربوطه را به عمل آورد.

تبصره ۳: مراکز هدف هر یک از فعالیت های موضوع ماده ۱۶ در پیوست شماره ۲ شیوه نامه آمده است. دانشگاه موظف به تکمیل فرم مشخصات مراکز با توجه به پیوست مذکور می باشد.

ماده ۱۸: اخذ تاییدیه مراکز موضوع ماده ۱۷ منوط به دارا بودن شناسه یکتای سپاس در سامانه سپاس می باشد. کلیه دانشگاه های علوم پزشکی کشور موظف به درج شناسه یکتای سپاس مراکز در فرم شماره ۱ و ارائه به دفتر آمار و فناوری اطلاعات از طریق ایمیل سپاس به نشانی sepas@behdasht.gov.ir می باشند.

ماده ۱۹: گروه رقومی نمودن فعالیت های جاری مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت شامل:

- رقومی نمودن گزارشات پاتولوژی
- رقومی نمودن نتایج آزمایشات بالینی
- رقومی نمودن مراقبتهای بهداشتی

ماده ۲۰: منظور از رقومی نمودن، ثبت الکترونیکی اطلاعات مربوطه در مراکز ارائه دهنده خدمت می باشد. در این گروه فعالیت ها، کلیه دانشگاه های علوم پزشکی کشور موظف به اعلام مشخصات مراکز هستند که اقدام به ثبت الکترونیکی اطلاعات مربوطه می کنند.

تبصره ۱: کلیه مراکز ارائه دهنده خدمت موضوع ماده ۱۹ بایستی نسبت به ثبت الکترونیکی اطلاعات اقدام کنند. انواع این مراکز، سیستم های اطلاعاتی مربوطه و مرجع اقلام اطلاعاتی هر یک از این فعالیت ها در پیوست شماره ۲ شیوه نامه آمده است.

ماده ۲۱: نرم افزار موضوع ماده ۱۹، بایستی دارای گواهینامه به روز تبادل اطلاعات با سپاس بوده و کلیه دانشگاه های علوم پزشکی کشور موظف به ارائه گواهینامه مذکور به عنوان مستندات خروجی فعالیت های مربوطه در برنامه عملیاتی می باشند.

تبصره ۱: در صورتیکه مرکز/مراکزی فاقد نرم افزار باشد (باشند)، دانشگاه موظف است نسبت به تهیه نرم افزار استاندارد و راه اندازی آن در مراکز مربوطه اقدام نماید.

شیوه نامه اجرای توسعه سلامت الکترونیکی

تبصره ۲: در صورتیکه نرم افزار مستقر در مرکز/مراکز استاندارد نبوده و فاقد گواهینامه معتبر تبادل اطلاعات با سپاس باشند، دانشگاه موظف است نسبت به اخذ گواهینامه معتبر اقدام و یا پیگیری های لازم تا اخذ گواهینامه معتبر را از شرکت توسعه دهنده نرم افزار مربوطه را به عمل آورد.

ماده ۲۲: گروه استقرار و راه اندازی سامانه ها شامل فعالیت های زیر می باشد:

- راه اندازی نسخه الکترونیکی - فاز یک
- استقرار سامانه پایش برخط بیماران در مراکز بستری (HIS Live)
- راه اندازی نظام ارجاع و سطح بندی خدمات سلامت الکترونیکی

ماده ۲۳: دانشگاه موظف به شناسایی و ارسال مشخصات مراکز ارائه دهنده خدمت هدف فعالیت های موضوع ماده ۲۲ در قالب فرم شماره ۱ می باشد.

ماده ۲۴: کلیه مراکز ارائه دهنده خدمت موضوع ماده ۲۲ موظف به ثبت الکترونیکی اطلاعات مطابق با مرجع اقلام اطلاعاتی مربوطه می باشند. مرجع اقلام اطلاعاتی موضوع این ماده در پیوست شماره ۲ شیوه نامه آمده است.

ماده ۲۵: نرم افزارهای موضوع ماده ۲۲، بایستی دارای گواهینامه به روز تبادل اطلاعات بوده و دانشگاه موظف به ارائه گواهینامه مذکور به عنوان مستندات خروجی فعالیت های مربوطه در برنامه عملیاتی می باشند.

تبصره ۱: در صورتیکه مرکز/مراکز فاقد نرم افزار بودند، دانشگاه موظف است نسبت به تهیه نرم افزار استاندارد و راه اندازی آن در مراکز مربوطه اقدام نماید.

تبصره ۲: در صورتیکه نرم افزار مستقر در مرکز/مراکز استاندارد نبوده و فاقد گواهینامه معتبر تبادل اطلاعات با سپاس باشند، دانشگاه موظف است نسبت به اخذ گواهینامه معتبر اقدام و یا پیگیری های لازم تا اخذ گواهینامه معتبر را از شرکت توسعه دهنده نرم افزار مربوطه را به عمل آورد.

ماده ۲۶: دانشگاه موظف به ارائه گزارش میزان تبادل اطلاعات بابت هریک از فعالیت های برنامه عملیاتی به تفکیک سرویس های تبادل اطلاعات مربوطه می باشند.

تبصره: فعالیت « استقرار نرم افزار استاندارد در مراکز رادیولوژی و تصویر برداری پزشکی » استثنا بوده و ارائه گزارش میزان تبادل اطلاعات در این خصوص الزامی نمی باشد.

شیوه نامه اجرای توسعه سلامت الکترونیکی

ماده ۲۷: دانشگاه موظف به تکمیل کلیه اطلاعات مراکز در فرم شماره ۱ می باشد. عدم تکمیل اطلاعات مراکز مطابق با استانداردهای اعلامی منجر به عدم تایید مستندات در سامانه برنامه عملیاتی خواهد شد. اطلاعات مراکز بایستی کامل بوده و حتما دارای کد پستی باشند.

ماده ۲۸: کلیه مراکز ارائه دهنده خدمت بایستی دارای شناسه یکتای سپاس باشند. در صورت عدم وجود شناسه یکتای سپاس برای مرکز، دانشگاه موظف به اخذ شناسه سپاس برای مرکز مورد نظر می باشد.

ماده ۲۹: اطلاعات شهروند محور مرتبط با پرونده الکترونیکی سلامت دارای درجه بالایی از محرمانگی و حریم خصوصی می باشد و الکترونیکی شدن این اطلاعات خطر سهولت دسترسی الکترونیکی و تحدید حریم خصوصی افراد را به دنبال خواهد داشت، از این رو هر گونه تبادل الکترونیکی اطلاعات شهروند محور مرتبط با پرونده الکترونیکی سلامت افراد تنها از طریق نود سپاس دانشگاه میسر می باشد .

ماده ۳۰: دانشگاه موظف است هماهنگی های لازم را به منظور توسعه سرویسهای استعلام هویت و استحقاق درمان (سرویس های پایه اشخاص) در مراکز بیمارستانی تحت پوشش خود انجام دهد. سرویس های استعلام هویت و استحقاق درمان متمرکز بوده و نیازی به فعالسازی بر روی نود سپاسی ندارند. نماینده سپاس هر دانشگاه قادر به دسترسی دادن به مراکز برای سرویس استعلام هویت ثبت احوال می باشد .

ماده ۳۱: دانشگاه موظف است ساز و کارهای لازم را برای ثبت اطلاعات، بصورت الکترونیکی بر اساس آخرین بروز رسانی سیستم های کدگذاری ابلاغی وزارت بهداشت در مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت پشتیبانی نماید. سیستم های کدگذاری ابلاغی وزارت بهداشت از طریق آدرس اینترنتی <http://coding.behdasht.gov.ir> قابل دسترس میباشد. نیازمندی های جدید در خصوص ایجاد کدهای حوزه سلامت می بایست از طریق کمیته مرجع کدینگ سلامت (مکسا) پیگیری گردد

ماده ۳۲: دانشگاه موظف به معرفی رسمی نماینده/نمایندگان خود در راستای «توسعه سلامت الکترونیکی» به دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت می باشند. قالب فرم معرفی نماینده برنامه عملیاتی «توسعه سلامت الکترونیکی» در پیوست شماره ۳ شیوه نامه آمده است.